

Звіт бібліотеки Київського Університету імені Бориса Грінченка

Розвиток бібліотеки у 2019 році відбувався відповідно до пріоритету Стратегії (програми) розвитку Університету Грінченка на 2018-2022 рр. «Інноваційність».

Було започатковано реалізацію проекту “**Цифрова бібліотека**”, зокрема велася активна робота над збільшенням електронних документів.

Станом на 01.01.2020 р. обсяг електронних документів складає – **29704**.

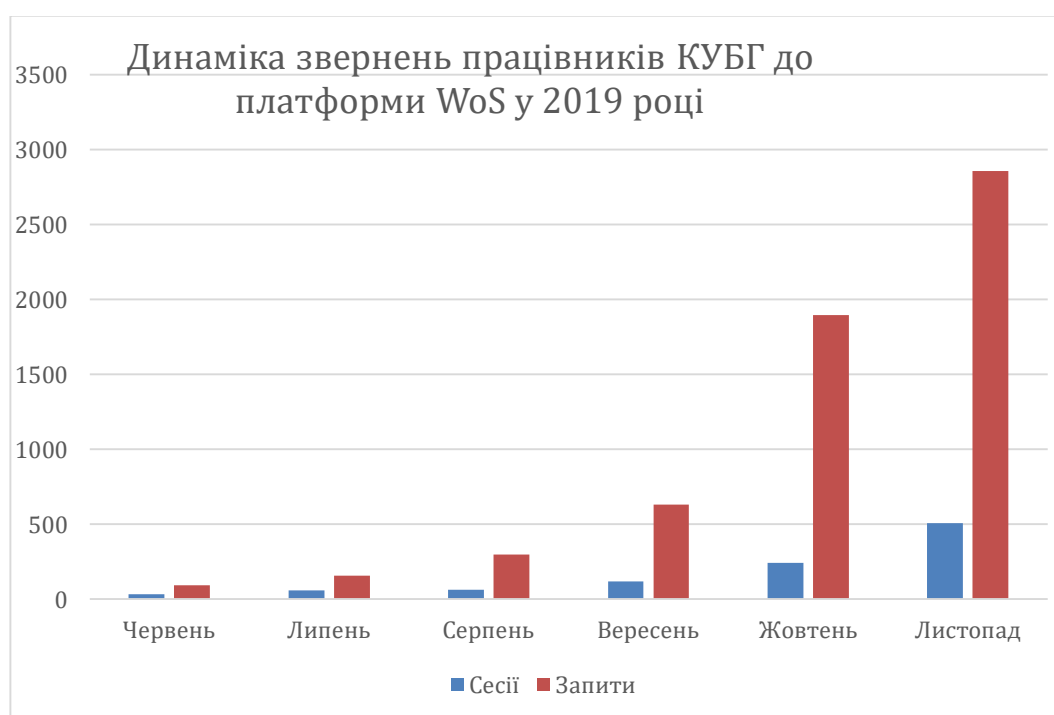
Електронних документів, з них:	2017	2018	2019	Динаміка
Інституційний репозиторій	15770	18139	21441	+3302
Електронний репозиторій	4767	4840	5035	+195
Повні тексти у Електронному каталозі	1984	2844	3228	+384
Разом	22521	25823	29704	+3881

З червня 2019 року в Київському університеті імені Бориса Грінченка відкрито доступ до міжнародної наукової бази даних Web of Science компанії Clarivate Analytics, а з серпня – до наукометричної бази Scopus компанії Elsevier. Передплату здійснено за кошти державного бюджету за підтримки МОН України. Доступ до баз даних здійснюється з будь-якого комп'ютера та через бездротові Wi-Fi мережі на території Університету, а в читальних залах бібліотеки та філій працюють обладнанні робочі місця для сторонніх користувачів.

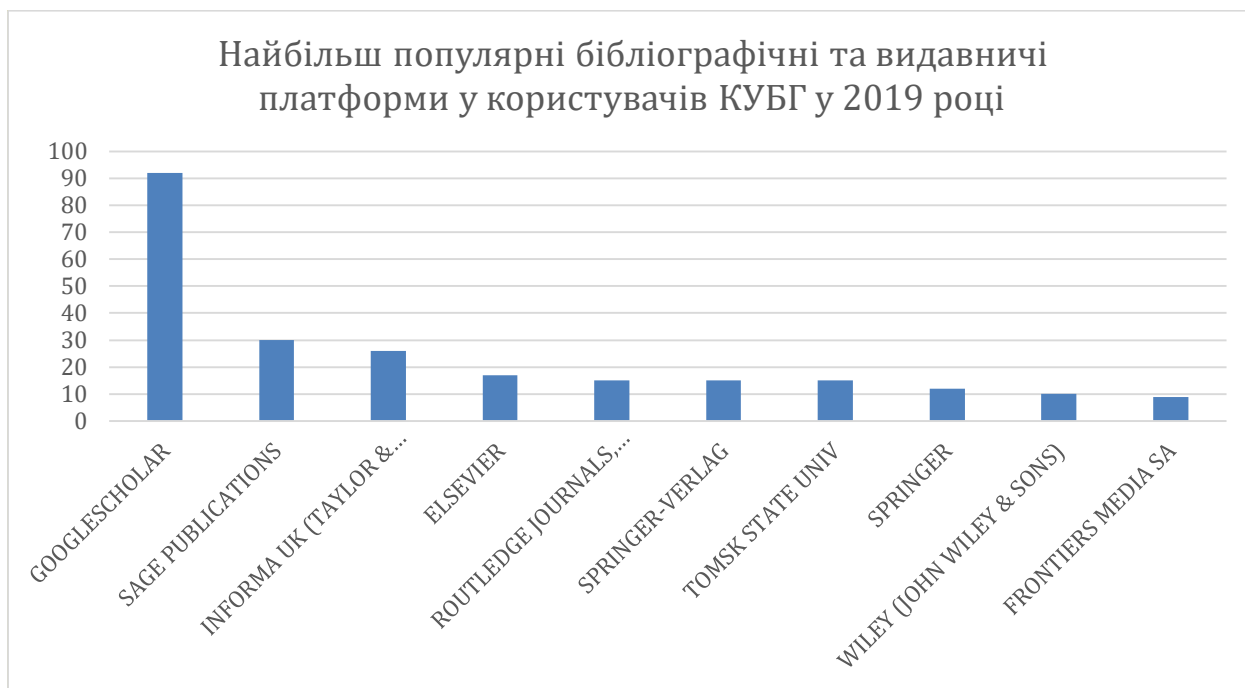
Окрім того, за власні кошти у 2019 році було передплачено доступ до онлайн сервісу нормативних документів БУДСТАНДАРТ Online, який дозволяє мати цілодобовий доступ до актуальних версій нормативних документів у галузі проектування, будівництва, охорони праці, пожежної безпеки, екології, енергетики, інформаційної безпеки. Онлайн-ресурс містить актуальні нормативні, законодавчі та довідкові документи України (ДБН, ДСТУ, ГОСТ, ВСН, СОУ, ISO, ДСТУ EN, санітарні норми і правила, технологічні карти, накази та багато іншого), додатково надається допомога в отриманні офіційних копій діючих міжнародних стандартів.

Підключено «Інформаційний ресурс» LIBRARIA – повнотекстовий електронний архів української історичної періодики з комплексом пошукових засобів на описовому та контекстному рівнях, розташованого у мережі Інтернет, а також доступ до онлайн-бібліотеки видавництва «Центр учбової літератури».

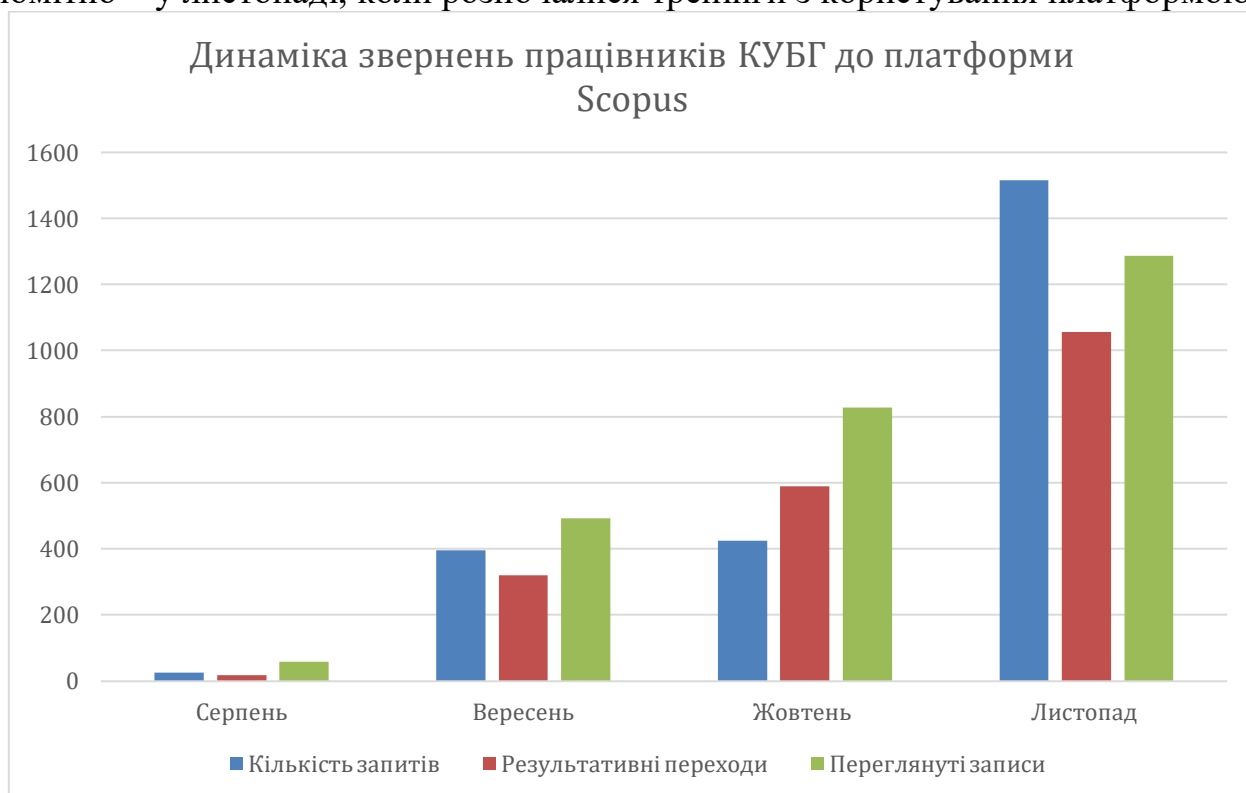
Високий рівень відвідуваності цих ресурсів свідчить про актуальність та необхідність підключати все нові й нові бази даних. Зокрема, динаміка користування платформою Web of Science (зокрема Web of Science™ Core Collection) від моменту її відкриття в червні 2019 року представлена наступною гістограмою, з якої видно різке збільшення зацікавленості у роботі з платформою в жовтні листопаді. Цьому посприяла Програма підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників Університету, проведений працівниками бібліотеки (на рисунку видно, як зросла кількість сесій – тобто збільшилася кількість користувачів платформи, і запитів, тобто користувачі повноцінно працювали з платформою на предмет збору та обробки наукових джерел, підбору літератури до статей та дисертацій тощо).

Топ-10 скачувань з видавничих та бібліографічних платформ, які здійснили наші науковці при підборі джерельної бази або перегляді своїх опублікованих робіт через Web of Science виглядає таким чином:

Так само можна проаналізувати роботу наших працівників на платформі Scopus. З наступної гістограми видно, що з початком навчального року кількість запитів і переглядів джерел з платформи різко збільшилася. Але особливо помітно – у листопаді, коли розпочалися тренінги з користування платформою:

Характерною ознакою діяльності бібліотеки у 2019 році залишається запровадження послуг для віддалених користувачів. Звертає на себе увагу адресно-цільове інформування про нові надходження до бібліотеки, електронна доставка документів для користувачів бібліотеки та ін.

Відповідаючи на попит користувачів, продовжувала зростати кількість нових послуг та сервісів, які надаються бібліотекою. Відтепер можна замовити на сайті проведення освітнього заходу для дослідників “Замовити консультації/навчання”, лишити замовлення на придбання нової книги “Яку книгу Ви хотіли би взяти в бібліотеці?”. Бібліотека запровадила нові сервіси : «Підбір журналу для публікації у Scopus та Web of Science» та «Пошук літератури з теми на платформах Scopus/Web of Science». Через онлайн замовлення відбувається і визначення УДК.

У 2019 році зросла кількість додаткових платних послуг. Активно надавалися платні послуги для сторонніх користувачів з перевірки наукових робіт на плагіат. Упродовж року перевірено 470 документів у т. ч. 34000 сторінок сервісом Unoscheck. Бібліотека Університету надає додаткову освітню послугу з редагування списків використаної літератури наукової публікації та списку посилань за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ 8302:2015 та міжнародним стилем APA 6-th. Така послуга була надана 15 особам, редаговано 2243 джерела.

Бібліотека долучилась до Initiative for Open Citations , відкривши посилання та інші метадані на статті. За допомогою сервісу Cited-by від Crossref відкрито 878 списків. Для покращення показників цитування на статті 15 університетських журналів співробітник бібліотеки зареєстрував більш 500 DOI.

Важливим пріоритетом залишалось поповнення **книжкового фонду**. Кількість нових надходжень книжкового фонду зросла на 2818 примірників. Двічі упродовж року відбувалася закупівля необхідної літератури для забезпечення освітнього процесу, зокрема за кошти Благодійного фонду сприяння розвитку освіти ім. Б. Грінченка (квітень 2019 р.) придбано 127 назв 137 примірників на суму 25135,20 грн. та за кошти спеціального фонду Університету 3 назви 78 прим. на суму 12660,00 грн. Велику кількість становлять безкоштовні (подарункові) надходження – 2603 прим. (2018 р. – 3399 прим.). Кількість отриманих періодичних видань становить 1652 прим. (2060 за 2018 рік). У 2020 році планується першочергова закупівля літератури для забезпечення роботи підготовчого відділення для іноземців, яке нещодавно відкрилося в Університеті. Завдяки партнерам та меценатам Університету поповнився фонд рідкісних та цінних видань. Це 27 примірників старовинних словників на суму 129600 грн. Зокрема це видання:

Словарь украинского языка [Текст] : в 4 т. : собранный редакцией журнала "Киевская Старина" / редактировалъ, с добавлением собственных материаловъ Б. Д. Гринченко. - Киевъ : Друкарня Акціонного Товариства Н. Т. Корчак-Новицького у Київі, 1907 - 1909. - (Словарь української мови : зібрала редакція журналу "Киевская Старина" / упорядкував, з додатком власного матеріялу Борис Грінченко).

В цілому станом на 31.12.2019 р. єдиний бібліотечний фонд бібліотеки Університету нараховує 230690 примірників (2018 р. – 247 598, 2017 р. – 273 799) примірників.

Одним з основних принципів політики формування бібліотечного фонду на сьогодні стає його оптимізація на основі систематичного очищення фондів. Тому тривають роботи зі списання зношеної, застарілої та непрофільної літератури. Відтак фонд зменшився на більше ніж 7 %.

В 2019 році за рахунок дублетних, непрофільних, подарункових видань бібліотека сформувала обмінно-резервний фонд. Повний перелік представлено на сайті бібліотеки: <http://library.kubg.edu.ua/resursi/fondy-biblioteky/obminno-rezervnyi-fond.htm>

За звітний період у бібліотеці університету відбувалось оновлення комп'ютерної техніки та модернізація програмного забезпечення.

Кількість зареєстрованих читачів продовжує збільшуватися і становить 9327 (у 2018 р. – 9 321, у 2017 р. – 8 989).

У 2019 році головне приміщення бібліотеки та бібліотека Університетського коледжу цілком завершила процес внесення ретрофонду до електронного каталогу та індексування документів за класифікаційною системою УДК. Одночасно з пересистематизуванням документів здійснювалось перегрупування фонду.

Відповідно до завдань Стратегії в бібліотеці продовжувалася робота над оцифруванням спадщини Бориса Грінченка та викладенням матеріалів у відкритий доступ. Наразі роботи зі сканування призупинено, оскільки основні матеріали, наявні у фондах, вже оцифровані. Відтепер необхідно розробити технічне рішення для збору, упорядкування та наукової обробки всього обсягу текстів Бориса Грінченка на єдиному веб-ресурсі із залученням фахівців з мовознавства та літературознавства.

Вже на постійних засадах для студентів і викладачів Університету проводяться заняття із академічної доброчесності та письма, застосування міжнародних стилів цитування та роботи з бібліографічними менеджерами; роботи з міжнародними відкритими та передплаченими електронними базами. Так, у цьому році в рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації» було проведено майстер-клас «Сучасні системи для пошуку академічного плагіату: як себе перевірити?» <https://www.facebook.com/library.kubg/posts/1652636548173446>.

28 жовтня 2019 року на базі бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка відбувся навчальний семінар на тему «Читацька компетентність учнів та академічна доброчесність». Захід відвідали вчителі та бібліотечні працівники закладів загальної середньої освіти м. Києва, а також слухачі курсів підвищення кваліфікації.

Співробітники бібліотеки провели серію тренінгів за програмою підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників Університету Грінченка за дослідницьким модулем:

<http://library.kubg.edu.ua/pro-biblioteku/podii-ta-novyny/novyny/405-treninh-mozhlyvosti-platformy-web-of-science-dlia-doslidnytskoi-diialnosti.html>,

<http://library.kubg.edu.ua/pro-biblioteku/podii-ta-novyny/novyny/406-zaversheno-prohramu-pidvyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-ta-naukovykh-pratsivnykiv-universytetu-hrinchenka-za-doslidnytskym-modulem.html>,

<https://www.facebook.com/library.kubg/posts/2033218126781951>,

<http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/6161-rozpochato-prohramu-pidvyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-ta-naukovykh-pratsivnykiv-universytetu-hrinchenka-za-doslidnytskym-modulem.html>,

<http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/6186-zaversheno-prohramu-pidvyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-ta-naukovykh-pratsivnykiv-universytetu-hrinchenka-za-doslidnytskym-modulem.html?fbclid=IwAR103Bx28DkppDXpQsgvDf9BH7nWtuh45G54mvPHaN aOlpmhI-lBjCqOmuU>

Спільно з компанією Артхаус Трафік, посольством Швейцарії в Україні, бібліотека запровадила регулярні кіноперегляди. За час співпраці було продемонстровано більше 10 фільмів на безоплатній основі, які переглянула значна кількість студентів та викладачів Університету. В 2020 році цю співпрацю буде продовжено та вже складено графік кінопоказів на перший квартал 2020 року. Всього за рік планується продемонструвати більше 40 фільмів.

Упродовж року бібліотека нарощувала свою присутність в інтерактивному медіа-середовищі, а саме в соціальних медіа, тим самим популяризуючи фонди та діяльність бібліотеки. Кількість підписників сторінки бібліотеки у мережі «Facebook»: <https://www.facebook.com/library.kubg>, значно збільшилась.

На сайті бібліотеки працює віртуальна довідкова служба «Запитай бібліотекаря», що виконує запити віртуальних користувачів.

Відбулись заходи з **підвищення кваліфікації співробітників бібліотеки**. Так, з 27 березня по 03 квітня, два співробітника бібліотеки пройшли навчання за модулем підвищення кваліфікації працівників бібліотек «Міжнародні стандарти для створення електронних каталогів», який відбувся в м. Львів. Декілька співробітників отримали сертифікати за Онлайн-курс розроблений ВГО Українська бібліотечна асоціація за підтримки Програми ООН із відновлення та розбудови миру: «Бібліотека – відкритий публічний простір», онлайн-курс з медіаграмотності Very Verified.

Основні завдання з упровадження новітніх інформаційних технологій в бібліотеці закладені в Концепцію інформатизації Університету Грінченка на 2019-2022 роки. Визначена орієнтовна вартість переходу на RFID-технології та встановлення станцій самостійного повернення книг, терміналів самообслуговування та ін. Проект потребує значного фінансування та буде включений до наступної програми розвитку. Наразі здійснюється постійне оновлення програмного забезпечення автоматизації бібліотечних процесів для забезпечення якісної роботи бібліотечних сервісів.

Відтак, за низкою показників ефективності роботи бібліотеки у 2019 році зростала, проте залишаються першочергові завдання на наступний рік. До таких ми відносимо реконструкцію читальної зали та обладнання приміщення бібліотеки спеціальними засобами для студентів з інвалідністю.

Директор бібліотеки

Опришко Тетяна Сергіївна